

REPUBLIKA SLOVENIJA
KULTURNI VEŠTOVALE
KOPIRANJE

SVETOGORSKA KRALJICA

GLASILO PRIJATELJEV SVETE GORE

Leto VII. št. 3 - December

Per 1015/2001

10026413,3

COBISS 0

CITTÀ

DI UDINE

Foto: Fr. Ambrož

Slika na naslovni strani

Vitraž predstavlja sv. Barbaro, zavetnico rudarjev, pa tudi veliko priprošnjico za srečno zadnjo uro. Okno je darovala župnija Idrija - nekoč rudarsko mesto. Po davnem izročilu je bila svetnica doma iz Nikomedije v Mali Aziji in jo je za krščanstvo pridobil znameniti krščanski učitelj Origen. Živel je v drugi polovici tretjega stoletja in bila hči poganskega kralja Dioskura. Zaradi njene lepote jo je oče zaprl v stolp z dvema oknom. Ko se je nekega dne vrnil s popotovanja, je videl, da ima stolp še tretje okno, pred vrati pa je našel razpelo. Hči mu je priznala, da je sama ukazala, naj ji prinesejo križ in napravijo še tretje okno, zakaj - tako pripoveduje legenda - skozi vsa tri okna bi prihajala k njej milost troedinega Boga. Poslej naj bi bil stolp njena trajna ječa. A glej, vrata so se sama od sebe odprla. Zdaj bi se morala na očetovo željo poročiti s kraljevičem Fabricijem in darovati poganskim bogovom. Oboje je odklonila. Vrgli

so jo v ječo in jo mučili. Ponoči so prišli k njej angeli in jo krepili. Naslednji dan so jo še bolj mučili, jo popolnoma slečeno gnali po mestu in jo topli s šibami. Obsojeni na smrt ji je lastni oče z mečem odsekal glavo, nakar ga je takoj nato ubila strela.

Stolp, s katerim upodablja svetnico, je simbol vsakega jetništva; vrata, ki se v njem nena doma odpro, so podoba čudežne rešitve iz vsake stiske, iz katere človeku pomaga Bog. Kelih, ki je prav tako eden izmed simbolov sv. Barbare, pomeni okrepčilo, ki ga ji je dala njena trdna vera. Legenda pripoveduje o njej, da je s čudeži mnoge spreobrnila. Barbara naj bi umrla mučeniške smrti okoli leta 306 za vlade Maksimilijana Daja. Priporočajmo se sv. Barbari (njen god je 4. decembra) da bi umrli združeni z Jezusom. (Leto svetnikov IV)

fr. Pashal

...In Beseda se je učlovečila...

Evangelij izpod peresa evangelista Janeza pri dnevni maši, na božični dan, nam pove, da je Jezus ta Božja Beseda. Besede nam povedo, kdo in kakšni so ljudje. Besede so namenjene sporočanju in nam omogočajo sporazumevanje. Jezus je Božja Beseda, ker je zaradi edinstvene zveze z Očetom edini poklican, da nam pokaže, kdo je Bog in kakšen je!

V začetku Janezovega pripovedovanja je osrednja misel Jezusovo rojstvo, življenje in smrt. Janez nam pove, da se je Bogu Očetu zdelo potrebno poslati svojega Sina na svet.

Judje so bili izvoljeno ljudstvo. Usodna nesreča pa je bila, da ta narod, ki ga je Bog ljubil, ni sprejel Jezusa; še več, v svoji nevednosti ga je tudi zavrzel – odklonil Sina samega Boga.

Ob rojstvu našega Gospoda je Očetova Beseda postala Človek. Kdor je videl Jezusa, je slišal Očetovo Besedo. Nerazdružno je stopila med ljudi. Beseda je oblekla človeško telo; in razveselila so se nebesa tako močno, da se je slišalo petje po poljanah okoli Betlehema. Ob tem veselju je zaobseženo vse: ljubezen, mir, veselje, sreča... Vsega tega bodo deležni vsi, ki bodo to hoteli, vsi, ki priznavajo, da je Dete v jasliah Očetova Beseda.

Človek našega časa ne sprejema

in ni sprejemljiv za Očetovo Besedo. Zavrača jo. Na njegovih ustih se sliši kletev; in pesti se dvigajo proti njej. Zato vojske in nemiri: brat grozi bratu, sestra sestri, narodi se sovražijo in drug drugega obtožujejo. Tisti, ki imajo bogastvo, jih je zapustila sreča. Revež pa preklinja uro, ko se je rodil.

Prisluhni, dragi brat, vzdrami se, sestra. Prisluhni petju, ki prihaja iz nebes. Odpusti, če imaš kaj proti bratu in sprejmi odpuščanje, če ti ga kdo ponudi. Poklekniva pred žive jaslice v tabernaklju in prosiva skrito Božjo Besedo v sveti hostiji, jaz zate in ti zame.

fr. Pashal

Večja ko je skrivnost, globljo simboliko in bogatejšo sporočilnost nam ponuja. Tako se nam tančica božične skrivnosti, skrivnosti rojstva večne in nespremenljive Besede (prim. Jn 1,1-18), postopoma razkriva v prazničnem *vzdušju* svetega večera. To nepozabno *vzdušje*, ki se ga iz otroških let radostno spominjajo naši očetje in matere, dedki in babice, leto za letom pričarajo poslušanje praznične božje besede, melodije božičnih pesmi in z vonjem kadila požlahtnjeno molitev ob jasliah zbrane družine. Na predbožični večer vsi člani družine ponovno začutijo občutek domačnosti, ki se je prej morda že nekoliko porazgubil, in v tistem skupnem zrenju nedoumljive božične skrivnosti zahrepenijo po tesnejši medsebojni povezanosti, po edinosti in miru, ki ju novorojeni *Knez miru* (Iz 9,5) prinaša. Ta večer je zato v vsej polnosti svet.

Brez jasliah pa bi bilo idilično domače *vzdušje* svetega večera za marsikoga zelo okrnjeno. Vsi se zagotovo zelo dobro spominjamo svojih prvih domačih jasliah, ki so postale neizbrisen del naše podobe o božičnem dogajanju. Koliko veselja in ustvarjalnosti je prineslo postavljanje domačih ali cerkvenih jasliah! Ker se družinski člani ali pa

jasličarji v skupnem delu in prizadevanju tesneje povežejo med seboj, postane postavljanje jasliah tudi izredno pomemben del duhovne priprave na praznovanje *večera topline in miru v medčloveških odnosih*.

Naravnost osupljiva je raznolikost jasliah: skoraj vsaka družina ima svoje značilne domače jaslice, ki so ponekod vsako leto drugačne. Prav tako so tudi mnoge cerkvene jaslice nadvse izvirne. Če pa bi obiskali kakšno razstavo jasliah ali prelistali vsaj eno izmed mnogih knjig o jasliah, bi odkrili, kakšen neizčrpen zaklad idej, motivov in ustvarjalnosti nam ponuja dediščina jasličarstva. Vsak narod, vsaka dežela in vas lahko obogati jaslice s svojo kulturo, s svojim občutjem in doživljanjem skrivnosti človeškega in božjega rojstva znotraj posameznega zgodovinskega okvirja. Jaslice naj bi bile v resnici zunanji odraz človekove notranjosti. Ko občudujemo bogato izročilo jasličarstva in sledimo njegovemu zgodovinskemu razvoju, se prej ali slej vprašamo po njegovih začetkih.

Prve reliefne upodobitve božične skrivnosti najdemo na rimskih sarkofagih iz 4. in 5. stoletja. Te reliefe lahko vrednotimo kot idejno podlago kasnejše bogate dediščine jasličarstva. Iz istega poznoan-

tičnega obdobja je tudi znamenita kapela *Ad praesepe* (lat. *Pri jaslih*) v baziliki Marije Velike (Snežne) v Rimu. Legenda iz tistega časa pripoveduje, da so se v tej kapeli na čudežen način pojavile Jezusove jasli iz nekdanjega Betlehemskega hlevčka. Ta legenda in vse te upodobitve nakazujejo težnjo, da bi se božična skrivnost preko upodabljaajoče umetnosti čimbolj doživeto *podoživljala* ter se s tem približala ljudskemu čutenju in vernosti. Začetnik jaslic, kakršne postavljamo danes, pa je sv. Frančišek Asiški.

Dogodek, ko je sv. Frančišek prvič v živo uprizoril jaslice, nam je podrobneje opisal Tomaž iz Celana v prvem življenjepisu Frančiškovega življenja (*Vita Prima*).

Zgodilo se je v Grecciu (južno od Assisija) v božični noči tri leta pred Frančiškovo smrtjo (leta 1223). Ker je bilo Frančiškovo življenje zvesta evangelijska hoja za Kristusom s križem na ramah (prim. Lk 9,23), je povsem razumljivo, da je Frančišek zahrepenel po *podoživljanju* bede in uboštva, v katerem je bil rojen Kristus, ter tiste neizmerne sreče in miru, s katerima je Novorojeni napolnil srca prisotnih. To svojo veliko željo je sv. Frančišek razodel plemenitemu možu Janezu, ki so ga tamkajšnji prebivalci izredno častili.

Tako je Janez na Frančiškovo željo poskrbel, da so za obhajanje slovesnega bogoslužja božične noči ustvarili *vzdušje*, ki je nekoč prevevalo tihe Betlehemske

planjave. V ta namen so pripeljali vola in osla ter postavili jasli, polne sena. Kot so v tisti davni blaženi noči Odrešenikovega rojstva prihajali betlehemske pastirji počastit novorojeno Dete, potem ko so bili zaslišali čudovito prepevanje angelskih zborov (prim. Lk 2,13-15), tako so se tudi v tej noči zgrinjali mnogi Frančiškovi redovni bratje in prebivalci iz različnih okoliških krajev proti Grecciu. Mnogi so si pot razsvetljevali s svečami in baklami. Tomaž iz Celana poroča o blaženem veselju in miru, ki sta napolnjevala srca zbranih vernikov. Še več, celotno stvarstvo, tudi živali, je dihala v medsebojnem sozvočju prazničnega razpoloženja, sladke zbranosti in slovesnega prepevanja ter tako v čudoviti

harmoniji skupaj počastilo rojstvo *Kneza miru*. Svetopisemsko bi mogli dodati, da je ta temna noč res postala svetla kot poldan (prim. Iz 58,10b), saj je prišla na svet prava Luč (prim. Jn 1,9).

Duhovnik je na jasliah daroval slovesno sveto mašo. Sv. Frančišek pa je kot diakon z zvonkim glasom zapel evangeljski odlomek, nato pa je spregovoril zbranemu božjemu ljudstvu. Z izbranimi besedami je doživeto ustvarjal živo podobo ubogega novorojenega Kralja in mesteca Betlehema. Življenjepisec Tomaž je zapisal, da je Frančiškovo izgovarjanje besede Betlehem (it. Betlemme) spominjalo na meketanje ovc, kar naj bi dodatno pripomoglo k ustvarjanju pristnega *vzdušja* nekdanje betlehemske noči. Poroča tudi, da je nekdo izmed prisotnih, nek kreposten mož (sv. Bonaventura pravi, da je bil to Janez), imel čudežno videnje. Zagledal je Otročička, ki je ležal na jasliah, kakor da v njem ne bi bilo življenja. Sv. Frančišek se mu je približal ter ga prebudil iz tega nenavadnega sna.

To videnje je lepa prispodoba Frančiškovega svetega življenja, katerega zgled je ponovno prebudil speče Dete v srcih mnogih ljudi. Seno, na katerem je Otročiček ležal, pa so kasneje dajali bolni živini, ki naj bi nato ozdravela, ter pod hrbet vsem porodnicam v tistem kraju, da bi manj trpele v porodnih bolečinah. Tomaž iz Celana je še zapisal, da so v njegovem času (leta 1228) kraj, kjer so se spominjali te nedoumljive

božične skrivnosti, posvetili Gospodu. Nad mestom, kjer so stale jasli, so postavili oltar in sezidali cerkev v čast sv. Frančišku. V poročilu Tomaža Celanskega o prvih jaslicah, ki sem ga z nekaterimi poudarki skušal na kratko obnoviti, izstopa kar nekaj očitnih pretiravanj, ki pa so značilna za slog srednjeveške hagiografije (življenjepis svetnikov). Tomaž je z uporabo pretiravanja kot govorniškega sredstva skušal čimbolj doživeto opisati nastalo *vzdušje* med prisotnimi in razpoloženje v njihovih srcih ter poudariti svojo pisateljsko nemoč, da bi v polnosti mogel izraziti neposredno doživetje tega božičnega dogodka v Grecciu.

Sv. Frančišek Asiški nam je z uprizoritvijo prvih jaslic pokazal, kako pomembno je vzpostaviti primerno *vzdušje* tako v svojem srcu, v medsebojnih človeških odnosih kot tudi v odnosu do Boga. Zgled asiškega ubožca, ki je bil zares ubog v duhu, naj ogreje naša mlačna srca, da bomo tudi mi sposobni z globoko hvaležnostjo ponižno sprejeti Njega, ki je postal zaradi nas ubog, da bi mi po Njem obogateli (prim. 2 Kor 8,9). V tem duhu postavljajmo svoje jaslice, da

ne bo na slamici ležala zgolj Jezuščkova figurica brez življenja v sebi, ampak naj se novorojeno Dete ponovno prebudi v naših srcih ter naj nas napolni z mirom in blaženostjo odrešenja, ki naj ga poneseemo svojemu bližnjemu s prijateljskim stiskom roke, prijaznim nasmehom, odkrito besedo,

toplim pogledom, drobno pozornostjo...

Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so mu po volji (Lk 2,14), so prepevali angelci nad Betlehenskimi poljanami.

Ambrož

Votivne podobe

Po prikazanju Matere Božje na Sveti Gori je tu nastalo vse njej v čast. Ljudstvo je na Gori postavilo svetišče in tako počastilo Svetogorsko Kraljico, ki jo od dne, ko se je prikazala, do danes časti in prosi milosti. Takoj po prikazanju so postavili kip Marije po opisu pastirice Urške, kateri se je bila prikazala. Naredili so tudi freske, ki prikazujejo ta dogodek, nastalo je tudi veliko slik z enakim motivom. Vse to je bilo narejeno, da bi bilo ljudem prikazanje čim bližje, v njihovem spominu čimbolj živo in veličastno. Kljub temu da se veličastva Device Marije ne da prikazati z nobenim materialom, niti z zlatom niti z dragimi kamni, pa se moramo najbolj prepričljivo truditi, da bi vsi, ne samo tisti, ki so njeno prikazanje doživeli, dobili neko predstavo o njeni veličini. O veličastvu Svetogorske Kraljice nam govori v prvi vrsti milostna podoba Matere Božje, kateri so kasneje, da bi še bolj poudarili njeno mogočnost, dodali še zlato krono z diamanti in dragimi kamni ter jo okronano postavili na njen

prestol nad glavnim oltarjem. Njeno mogočnost želijo poudariti tudi kip in mnoge slike z motivi prikazanja. Vse je torej zato, da bi se nam ta dogodek prikazal čimbolj veličastno. Pa vendar nam je Svetogorska kraljica dala veliko več kot prikazanje in s tem baziliko. Vsako ozdravljenje, vsak čudež, vsaka uslišana želja in sploh vse, kar je komurkoli dala, je dala tudi vsem nam, saj vsako ozdravljenje bližnjega ali vsaka uslišana prošnja prebudi tudi v nas radost ter nam okrepi vero v Marijino posredovanje pri Nebeškem Očetu. Vsega tega pa smo deležni preko zahvalnih slik, ki orisujejo te dogodke. Tako imajo zahvalne slike pglavitno vlogo ne samo pri pričevanju o čudežih, ampak tudi pri nenehnem hvaljenju Marije za uslišane prošnje, ki še bolj povečujejo njeno mogočnost.

Tudi za nevernike so zahvalne slike pomembne oznanjevalke Božje prisotnosti, saj se najverjetneje za nič nihče ne bi nikomur zahvaljeval. Dovolite mi, da na kratko opišem svoje spreobrnjenje,

ko sem tudi sam prejel milost vere v čudeže in čudežna ozdravljenja.

Moje spreobrnjenje

Moje prvo romanje je bilo k Mariji Pomagaj na Brezje. Ko sem zagledal milostno podobo Device Marije, sem bolj razmišljal o okvirju, ki se mi je zdel malo prevelik za sliko. Zanimalo me je, kaj je za kapelo, in ko sem stopil zadaj, sem zagledal vse polno zahval za prejete milosti. To mi je dalo misliti, saj takrat nisem verjel ne v čudeže ne v cerkev in včasih bi podvomil celo v Boga. Te podobe pa so me nagovarjale s svojo vsebino in začele dejansko spreminjati moje mišljenje. Pregarjale so me še en teden po obisku na Brezjah in počasi sem začel verjeti v čudeže, čudežna ozdravljenja in Božje posredovanje na tem svetu. Še vedno sem včasih podvomil v vse, menil sem namreč, da so ta ozdravljenja sad samoiniciative in samoprepričanja, vendar ti nekdo mora dati moč, da dosežeš to stopnjo samoprepričanja, saj če iz hudo bolnega postaneš zdrav človek, je to vsekakor čudež. Po drugem romanju na Poljsko v Czestochowo pa so moji dvomi izginili. Ko smo prispeli, smo si najprej ogledali kapelo, v kateri je čudežna podoba Matere Božje, nato smo imeli v eni izmed mnogih kapel v cerkvi sveto mašo. Po njej smo imeli prosto uro za individualne ogleda. Nisem vedel, kaj me je vlekel nazaj v kapelo, in kaj žene vanjo ljudi,

kapela je bila namreč napolnjena do zadnjega kotička. V trenutku, ko sem prestopil prag, sem začutil v notranjosti nepopisen mir in vsi okoli mene so delovali neverjetno spokojno. Veliko jih je klečalo in zamaknjeno zrl v podobo. Jaz pa sem še vedno iskal razlog za svoj ponoven prihod v kapelo, kakor da nisem hotel verjeti čudežni podobi, ki me je nagovarjala. Ozrl sem se naokrog, da bi našel najbližji izhod, in v tistem trenutku sem dobil odgovor na svoje vprašanje, zakaj sem ponovno tukaj. Kamorkoli sem se ozrl, povsod je bila Marija. Stene polne različnih zahval v obliki srčkov, slik, podob,... in strop prekrit z berglami, palicami in ostalimi predmeti, namenjenimi za pomoč pri hoji, so mi spregovorili o njeni mogočnosti, veličini, o moči njenega posredovanja pri Nebeškem Očetu. Padel sem na kolena, začel moliti in se opravičevati za svoje dvome. Takrat se je moja vera v Marijino pomoč in čudeže okrepila in bila močna kot še nikoli doslej. Bilo je neverjetno, kako je Devica Marija uporabila svoje čudeže in uslišanja ter spreobrnila moje srce. Ko sem

prišel ven, sem opazil tudi muzej s temi podobami in zakladnico, vendar sem videl dovolj in novih potrdil nisem potreboval. Vso pot domov sem razmišljal, kako me je lahko nagovorila vsa tista navlaka po stenah in stropu. Vendar to ni bila navlaka, temveč pričevanje njene moči in mogočnosti. Kmalu po prihodu iz Poljske sem prišel na Sveto Goro, tretji romarski kraj.

Votivne podobe na Sveti Gori

Po ogledu muzeja in votivnih podob v baziliki me je navdalo veliko veselje. Vedel sem, da je tudi Sveta Gora milostni kraj, kjer Marija posluša in uresničuje prošnje mnogih, ki se zatekajo k njej po pomoč in tolažbo. Začel sem se bolj zanimati za podobe in izvedel, da so bile v času Franca Jožefa in v prvi svetovni vojni vse zahvalne podobe uničene, med njimi tudi zelo vredne ikone, delane na les (štirje primerki so se ohranili in so razstavljeni v Marijinem muzeju), mnoge podobe iz obdobja po prvi svetovni vojni pa čakajo na restavracijska dela, saj jih je zob časa že precej načel. Ob pogledu nanje me je spreletela velika žalost. Še bolj žalostna pa je bila ugotovitev, da so vse te podobe že zelo stare, da novih skorajda ni

oziroma so zelo redke, čeprav se število romarjev iz leta v leto povečuje. To pomeni, da Marijin studenec milosti še ni usahnil, kakor bi lahko skleпали po majhnem številu novih podob.

Namen prinesenih podob, slik ali bergel ni samo dajati hvalo Mariji za uslišane prošnje, ampak je to tudi pričevanje čudežev in milosti, ki jih Kraljica deli. Nikoli ne bomo vedeli, koliko spreobrnjenih src zapusti cerkev ravno zaradi takšnih pričevanj, kot so bergle, in pri koliko spreobrnjenjih lahko pomaga prav vaša slika ali podoba. Neka osamljena podoba Marije v cerkvi brez pričevanj o ozdravljenjih in čudežih bi težko prepričala ljudi o njeni čudežni mogočnosti. Zato obnovimo tradicijo in začnimo prinašati Mariji za prejete milosti zahvale tudi v tej obliki in tako postanimo nenehni oznanjevalci njene mogočnosti, nenehni misionarji njene ljubezni do nas. Upam, da bo moja prošnja Mariji, da bi jo znali pravilno počastiti in se ji zahvaliti, kmalu uslišana in da bo nekoč neki neverni Tomaž, ne vedoč nič o veličastvu Kraljice, padel na kolena in jo začel častiti in prositi milosti tukaj, na Sveti Gori.

br. Tomaž

Iz svetogorskih listin

Svetogorski ključarji

Po posvečenju nove svetogorske cerkve leta 1544 so njeni ključarji morali zbirati darove romarjev in skrbeti, da bi spolnili, kar je škof posvečevalec Egidij Falcetta zapisal v listino o posvečenju cerkve: "Posvetili smo cerkev z naslovom blažene Device Marije na solkanski in grgarski gori pri Gorici... V njej smo posvetili štiri oltarje... Želimo torej, naj verniki to cerkev dozidajo in dogradijo, kot je treba, jo ohranjajo in vzdržujejo ter jo bolj vzorno opremijo z mašnimi knjigami, kelih, svečami in drugim cerkvenim okrasjem za bogoslužje. Kristusovi verni naj jo vredno častijo z darovi in ji vedno naklanjajo dolžno spoštovanje..."

Svetogorski ključarji iz Solkana so to škofovo posvečevalčevo željo spolnjevali. Dokaz za to je bila letnica 1545, vklesana v kamen nad velikimi vrati na cerkvenem pročelju. Tedaj so postavili kamnit okvir teh vrat. Anton Červ navaja v svoji knjigi Sveta Gora pri Gorici, tiskani v Gorici leta 1909, še druge letnice, vklesane na več mestih v tedanji cerkvi: desno od velikih vrat meter od tal letnica 1543, nad zahodnimi stranskimi vrati letnica 1554, na levo od zahodnih stranskih vrat na zidu letnica 1547 in prav tam na vogalu na glavo obrnjena ista letnica 1560. Vse te letnice je Anton Červ sam videl pred prvo svetovno vojno. Vojna

pa je vse uničila. Vendar vemo, da so cerkev dograjevali, za to pa so skrbeli njeni ključarji iz Solkana. Ključarji so mogli skrbeti za ta dela, ker so romarji za cerkev prinašali in darovali vino, pšenico in druga žita, vosek, olje, zlato in srebro v denarju in predmetih, platnena in volnena oblačila, hišne potrebščine, cerkveno okrasje in obleke, knjige, razne listine, denar in še druge stvari. Vse to našteva listina o Sveti Gori papeža sv. Pija V. z dne 21. februarja 1566. Ključarji so morali vse te darove shranjevati in skrbeti, da so se res uporabljali za cerkev.

Stara svetogorska listina št. 11 iz Arhiva Slovenske frančiškanske province v Ljubljani pa nam sporoča, da so svetogorski ključarji leta 1558 kupili v Solkanu tudi vinograd za svetogorsko cerkev. Listina je pisana na pergament in v latinščini. Prevedel sem jo takole:

V Kristusovem imenu! Amen. Od njegovega rojstva leta tisoč petsto osemindeset, v prvi indikciji in dvanajstega dne meseca junija. Opravljeno v Solkanu v hiši, ki je last cerkve blažene Device Marije, v navzočnosti Blaža Kužlina, Petra Valentinčiča in Gregorija Bašina, poklicanih in naprošenih prič. Pri tem opravilu je tudi Martin Trojer iz Solkana, ki je prodal svoj vinograd za ceno trideset zlatnikov

z odbitkom polovice zlatnika. Vsak zlatnik je ocenjen na dvajset silin. Vso to ceno je v celoti in naštetu upričo mene prejel od Andreja Juvančiča, Petra Vodopivca in Jurija Obesiriba iz Solkana, ključarjev cerkve Marije Device na gori Skalnica nad Solkanom. Prodaja je spolnjena po zakonu in s pravno pomočjo. Martin Trojer se popolnoma odpove zase in za svoje dediče svojemu vinogradu, ki ga odda, proda in izroči zgoraj navedenim ključarjem. Ti pa kupijo Martinov vinograd v imenu zgoraj navedene cerkve.

Ta vinograd je prost in svoboden in to je potrjeno z listino, ki jo je lastoročno napisal pokojni goriški meščan Andrej Remer leta 1538 v enajsti indikciji, dvaindvajsetega dne meseca maja. Potrjeno je tudi z drugo listino, ki sem jo spisal jaz, notar Gregor Kralj, leta 1558, devetnajstega dne meseca februarja v prvi indikciji.

Prodani vinograd leži blizu Solkana in meji z vinogradom Ellara Goloba in ob drugi strani z vinogradom župnika Pasendela ter z javno potjo. Ako bi bile kake druge meje bolj natančne, naj veljajo, kot vse drugo, po zakonu. Prodajalec popolnoma izroči vinograd kupcem. Odloči se, da bo zdaj vinograd obdeloval v imenu zgoraj navedene cerkve. Obljublja zase in za svoje dediče, da ne bo zoper zgoraj navedene kupce, ki so vinograd kupili v zgoraj navedenem imenu, nikoli nobenega prepira začel ali

ugovarjal zoper prodajo, ki je zgoraj zapisana. Če bi kdo drug kaj takega začel, ne bo soglašal z njim, nasprotno, celo zagovarjal bo prodajo in delal v skladu z njo. V ta namen zastavi vse svoje premoženje, premično in nepremično, sedanje in prihodnje. Jaz, Gregor Kralj, javni notar po cesarski oblasti, sem to naprošen spisal in pristavil svoje znamenje, ime in priimek v potrdilo vsem.

Kar bojim se, da nisem razumel in nisem prav prevedel, tako izredno je, da je prodajalec ostal v svojem vinogradu obdelovalec, le zavedati se je moral, da zdaj obdeluje vinograd v imenu Marijine Cerkve. Če pa premislimo, spoznamo, da je to bila najboljša rešitev. Ključarji so bili z delom za cerkev tako zaposleni, da sami niso mogli kupljenega vinograda obdelovati. Meseca junija je bil dosedanji lastnik najbolj seznanjen z delom, potrebnim še pred trgatvijo. Cena trideset zlatnikov je samo na prvi trenutek visoka. V resnici pa je lastnik dobil sam drobiž: za vsak zlatnik dvajset silin. Silina je bila samo štiriindvajseti del solda, ki je tudi veljal precej manj kot zlatnik. Ključarji so torej plačali vinograd samo z najmanjšim drobižem.

Sveta Gora pri Gorici,
10. novembra 2001

brat Pavel Krajnik OFM

Orgle na Sveti Gori

Orgle na Sveti Gori so bile postavljene na koru svetogorske bazilike leta 1938. Postavila jih je delavnica "Vzo Masconi" iz Curio (Varese) Italija. Postavljene so bile kot eno zaključnih del v sklopu obnove v prvi svetovni vojni popolnoma porušene bazilike in ostalih porušeni objektov - samostana, romarskega doma itd. Orgle so elektropnevmatske, imajo dva manuala, 27 pojočih registrov in skoraj dva tisoč piščali. Lahko rečemo, da so orgle dispozicijsko in barvno zadete in se čudovito ujemajo z akustiko bazilike, se z njo poistovetijo in so sestavni del našega kulturnega in zgodovinskega bogastva.

Leta 1942 so bile orgle na zahtevo nemških vojaških okupacijskih oblasti demontirane, prepeljane v Solkan, leta 1948 ponovno montirane. Montaža je bila izvršena z vsemi težavami tistega časa (1948) in brez nadzora avtorske delavnice.

Od tega leta do danes so bile orgle redno vzdrževane, zamenjani motorji, delno elektroinstalacija in podobna manjša popravila.

Danes orgle delujejo, vendar ne brezhibno, pozna se namreč, da so stare 62 let.

Slovenski frančiškani, upravljalci bazilike na Sveti Gori, so se skupaj

s strokovnimi mojstri orglarskih delavnic odločili, da je potrebno orgle čimprej generalno obnoviti in tehnološko posodobiti.

Današnje orgle predstavljajo za Sveto Goro neprecenljivo vrednost in so nepogrešljive tako za liturgične kot za koncertne potrebe. Poudariti moramo, da se orgle rabijo skoraj vsak dan že 62 let in so vtisnjene v zgodovinski spomin vseh slovenskih romarjev, turistov in obiskovalcev vseh narodnosti.

Jožko Harej
organist na Sveti Gori

Zabvale, prošnje, darovi

Kraljica Svetogorska!

Prosim Te, usliši moje prošnje, vodi mojo družino, da bi vsi hodili po pravi poti. Z vsem srcem Te prosim, da bi se moje vnukinje krstile. Š. + M. In za vse, ki nimajo teh zakramentov. Enako te prosim za moje sestre, brata in njihove družine, da bi med nami zavladal mir in Božji blagoslov. Pa srečen porod Mirjani H.

Ljuba Mati nas vseh, že vnaprej se Ti zahvaljujem in za vse, kar si nam pomagala in stala ob strani.

V čast Materi Božji darujem za potrebe na Sv. Gori 5.000 SIT.

8. 9. 2001

Danica L., Izola

Neimenovan za cerkev	3.000 Sit
Neimenovana za cerkev	2.000 Sit
Neimenovani	25.000 Lit
Jarc Jožko Vogrsko	25.000 Lit
Neimenovana	100.000 Lit
Mozetič Trst	30.000 Lit
Za Emavs	30.000 Lit
Gregorič Vida	5.000 Sit
Vrabec Portorož	1.000 Sit
Za Emavs	20.000 Lit
M. H. Števerjan	200.000 Lit
Za Emavs Rupa M.Pavletič	
V spomin +Rožice Zorn	100.000 Lit
Mariji Svetogorski	1.000 Sit
V zahvalo Mariji	2.000 Sit
Za Emavs N. N.	5.000 Sit

Namesto cvetja na grob

Grapelin Evgenija	5.000 Sit
Černe Ivanka	500 Sit
Mariji v čast	5.000 Sit
Za zdravje v čast	
Svetogorski Kraljici	2.000 Sit

Barič 100 Dem

Da bi Marija izprosila mojim vnukom

Dobro družbo
1.000 Sit

Za Emavs 5.000 Sit

Za Emavs N. N. 2.000 Sit

V čast M. Božji 100.000 Lit

Dar za Emavs M. S. Števerjan
200.000 Lit

Mariji, da mi izprosi zdravje
50.000 Lit

Mariji v dar 50.000 Lit

Za Emavs Ivanka Koren
100.000 Lit

Za Emavs Jožica Markačič
100.000 Lit

Za Emavs s. Dekla, Ancila
50.000 Lit

Za Svetogorsko Kraljico
20.000 Sit

Neimenovana 90 let stara
300.000 Lit

Prispevek, Metlikovec Franc
10.000 Sit

Na priprošnjo Svetogorske Kraljice naj vas vedno blagoslavlja euharistični Jezus.

Počasi in vztrajno se nadaljujejo dela na Emavsu. Še enkrat se vam zahvaljujemo za vašo veliko-dušnost.

Žiro račun
ABANKA NOVA GORICA
51000-620-112-05-809004-
1430-226309
s pripisom za Emavs.

stara stavba

Molitev za srečno preživetih petdeset let

Hvala, Mati ti Devica,
pol stoletja si mi že vodnica,
Tvoja prošnja vse premore,
Ti deliš mi vse podpore.

O, Marija Svetogorska,
k Tebi smo priromali,
z željo, da bi podelila,
družini moji milosti.

Hvala Ti za zdravje, dom, družino,
hvala za delo, vero in vsako dobrino.
Strme so poti življenja, večkrat skoraj klonil bi na njih,
zato hvala tudi za težave, žalost in trpljenja,
pot prelahka bi bila brez njih.

Svetogorska Mati Božja,
še polno tihih prošenj in zahval imam za Te,
a le v ljubezni me ohrani Mati,
da mogel bom v veselju in bridkosti z družino svojo,
vedno le ob Tvoji strani stati.

Svete maše

ob nedeljah in praznikih: ob 8.00, 10.00, 11.30, 16.00 uri
ob delavnikih: od 1. maja do 1. novembra ob 17.00 uri

Skupine, ki nimajo svojega duhovnika in želijo imeti sveto mašo, naj pokličejo po telefonu (05) 330-40-20. Sporočijo naj datum in uro, ko bi želeli imeti službo božjo.

Spovedovanje

vedno pred sv. mašo od 7.45 do 12.00 ure in od 14.30 do 17.30. Izven tega časa pozvonite na samostanski zvonec.

Marijanski muzej

je v zimskem času zaprt. Ogled je možen po želji.

ZAVAROVALNICA
M A R I B O R
d.d. Podružnica Nova Gorica

Svetogorska kraljica

Glasilo prijateljev Svete Gore,
izhaja priložnostno

Izdaja:

Franciški samostan Sveta Gora
5250 Solkan, Tel.: (05) 330-40-20

Ureja: uredniški odbor

Odgovorni urednik: fr. Pashal Gorjup

Oblikovanje: Pavel Medvešček

Tisk: Studio graph

Izbaja s cerkvenim odobrenjem v 5000 izvodih

Dogodki v sliki

Molitev za duhovne poklice, Sveta Gora, 8. september 2001

Poleg različnih poklicev potrebujemo tudi duhovne poklice: duhovnike, redovnike in misijonarje.

Brez duhovnikov ni Cerkve. Samo duhovniki zagotavljajo neprestano garancijo zakramentalne navzočnosti Odrešenika sveta v vseh krajih in vseh časih.

Mnogi mladi pogosto ne najdeajo prave poti. Starši, duhovniki in vzgojitelji smo poklicani, da jim skupaj s Kristusom pomagamo odkriti njihovo pot v življenje. Jezus mora vstopiti v njihov svet, prevzeti njihovo življenje in odpreti njihovo srce, da bodo Kristusa spoznali in vzljubili, je v knjižici *Življenje kot poklic* zapisal škof Metod.

Naše voščilo

In zopet se bo zgodilo, da nas bo obiskal tisti večno lepi in tisočkrat blagoslovljeni Sveti večer.

Obiskal nas bo trenutek resničnega doživetja, ko se rodi človek, ki nam daje življenje.

Ko bo noč legla na zemljo, se zberite pri jaslicah in zmolite Angelovo česčenje. Nato vzame oče ali mati blagoslovljeno vodo in pokropi stanovanje, in če ste na deželi, hišo in gospodarska poslopja. Ker je na deželi obhod daljši, je prav, da molite veseli del rožnega venca. Večerja ob jaslicah naj napolni vse člane z ljubeznijo.

Potem naj se sliši svetonočna pesem in molitev ter veselo kramljanje do polnočnice. Sveti večer naj se raztegne na vse leto 2002.

To vam iz srca želijo Svetogorski frančiškani.